

Školské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

50. ročník, školský rok 2021/2022

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ (5. ročník)

G kategória – Írásbeli teszt

1. Állapítsd meg, igazak-e a következő, Szlovákia ásványkincseit érintő kijelentések.

a) Szlovákiában folyik kőolajkitermelés.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

b) Kremnica környékén arany- és ezüstérclelőhelyek találhatóak.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

c) Szlovákia magnézit tartaléka alapján a világ első tíz országa közé tartozik.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

d) Szlovákiában nincs drágakőlelőhely.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

e) A szlovák kormány a felsőnyitrai régióban jelentős mértékben növelni kívánja a barnaszénkitermelést.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

f) A kerámia- és csempégyártásban használatos kaolin Szlovákiában főleg Poltár környékén fordul elő.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

2. Az alábbi sorok mindegyikében változtasd meg a betűk sorrendjét úgy, hogy olyan fémek neveit kapd eredményül, amelyek ércei Banská Štiavnica környékén találhatóak.

K	C	N	I
---	---	---	---

L	Ó	M	O
---	---	---	---

A	Y	N	RA
---	---	---	----

E	T	S	Z	Ü
---	---	---	---	---

3. Döntsd el, helyesek-e az alábbi állítások:

a) A Ráktérítő az északi féltekén található.

a)	b)
IGEN	NEM

b) Dél-Amerikában a december a nyári évszakok közé tartozik.

a)	b)
IGEN	NEM

c) Afrika területe az északi, a déli, a keleti és a nyugati féltekét is érinti.

a)	b)
IGEN	NEM

d) Amikor nálunk nyár van, akkor Észak-Amerikában tél.

a)	b)
IGEN	NEM

e) A Föld saját tengelye körül nyugatról kelet felé haladó irányban forog.

a)	b)
IGEN	NEM

f) 2021. szeptember 20-án a Föld minden pontján ugyanolyan hosszú volt a nappal, mint az éjszaka.

a)	b)
IGEN	NEM

g) Szlovákiában júliusban van a leghosszabb nappal és a legrövidebb éjszaka.

a)	b)
IGEN	NEM

h) A déli félteke 90. szélességi köre valójában a Déli-sark.

a)	b)
IGEN	NEM

i) Szaturnusz a Naprendszer egyetlen bolygója, amely gyűrűvel rendelkezik.

a)	b)
IGEN	NEM

j) A Jupiter bolygónak több, mint 50 holdja van.

a)	b)
IGEN	NEM

4. Hasonlíts! Válaszd ki helyesen a < vagy > vagy = jelet!

a) A Jupiter Nap körüli pályájának hossza. < / = / > A Mars Nap körüli pályájának hossza.

b) A Vénusz holdjainak száma. > / = / < A Föld holdjainak száma.

c) A 30. szélességi kör hossza az északi féltekén. = / > / < A 30. szélességi kör hossza a déli féltekén.

d) A napok száma 2021 februárjában. < / = / > A napok száma 2022 februárjában.

e) A 20. délkör hossza a keleti féltekén. = / < / > A 40. délkör hossza a keleti féltekén.

f) Az éjszaka hossza Pozsonyban (Bratislava) karácsonykor. = / < / > Az éjszaka hossza Pozsonyban (Bratislava) húsvétkor.

5. Oszd fel a következő kifejezéseket és tulajdonságokat két csoportra aszerint, hogy a **DÉLKÖRÖKRE** vagy a **SZÉLESSÉGI KÖRÖKRE** vonatkoznak.

VIGYÁZAT! A tulajdonság csak akkor került be a csoportba, ha megjelenik mellette a kék jel. Ha a tulajdonság eleve a helyes csoportba lett besorolva, azt elég egy kicsit megmozdítani.

1. alakjuk félkörvonal	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
2. földrajzi szélesség	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
3. egyenlítő	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
4. időzónák	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
5. földrajzi hosszúság	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
6. észak-déli irány	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
7. északi sarkkör	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
8. azonos hosszúságúak	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
9. mindegyik áthalad az Antarktison	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
10. alakjuk körvonal	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
11. különböző hosszúságúak	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
12. térítők	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:
13. nyugat-keleti irány	☐	DÉLÖRÖK:	SZÉLESSÉGI KÖRÖK:

6. A megfelelő helyeken a felsorolt lehetőségek közül válaszd ki a helyes választ!

a) Földünk a Nap körül hullámvonal / kör / ellipszis / spirális / egyenes alakú pályán kering.

b) A Szaturnusz a Naptól való távolság szerint a ötödik / nyolcadik / hatodik / hetedik bolygó.

c) A 0. vagy kezdő délkört Prágai / Brit / Párizsi / Greenwich-i délkörnek is nevezik.

d) A szökőév 365 napból és 6 órából / 365 napból / 366 napból / 365 és fél napból áll.

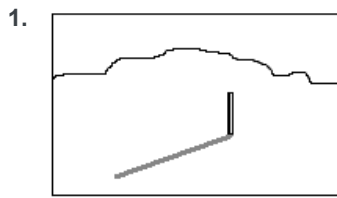
e) A bolygók körül keringő holdakat törpebolygóknak / természetes kisbolygóknak / természetes üstökösöknek / természetes kísérőknek is nevezzük.

f) A Naprendszerben három / négy / két nagyobb bolygó található, mint a Föld.

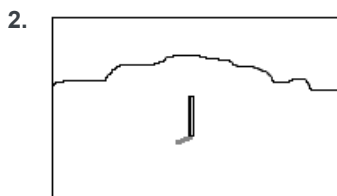
7. A következő kép egy merőlegesen leszúrt botot ábrázol a földfelszín egy pontján. A képeken látható, hogyan változott a bot árnyéka (szürke vonal) június 21-én a múlt évben.

a) Rendeld a helyes időt az egyes képekhez!

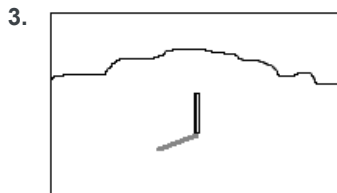
A pár kialakítása után a kapcsolat kék színűre vált, és válasz csak ezután kerül beszámításra.

6,00 óra

12,00 óra

15,00 óra

b) Készülhettek-e az egyes képek olyan helyen, amelyen áthalad:

a 80. déli szélességi kör?

a)	b)
IGEN	NEM

a 30. északi szélességi kör?

a)	b)
IGEN	NEM

a Ráktérítő?

a)	b)
IGEN	NEM

8. Válaszd ki helyesen az alábbi mondatokba illő kifejezéseket!

Azokon a helyeken, ahol a földfelszín bemélyedéseit forró, olvadt anyag tölti ki, vulkánok keletkeznek. Ezeket a bemélyedéseket vulkáni / / nevezzük. Belőlük a magma a hasadékokon utat találhat a földfelszínre. Azt a csatornát, amelyen keresztül a magma kiömlik, vulkáni / / nevezzük. A vulkán csúcsát a / / képezi.

9. Az egyes sorokban változtasd meg a betűk sorrendjét, hogy megkapd **a világ legismertebb tűzhányóit!**

T	E	A	N
---	---	---	---

E	ÚV	V	Z
---	----	---	---

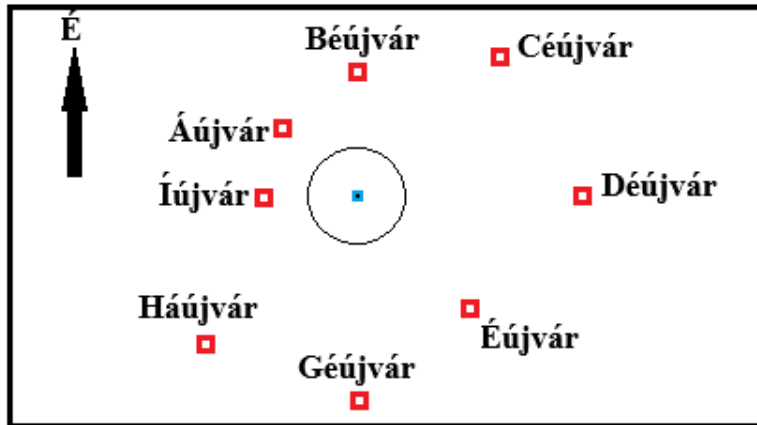
A	L	H	E	K
---	---	---	---	---

DZS	AN	I	U	F	SZ
-----	----	---	---	---	----

S	I	T	OL	RO	MB
---	---	---	----	----	----

NA	EA	AU	M	K
----	----	----	---	---

10. A Csodálatos család kirándulni ment **Ábécéországba**. Felmásztak a legmagasabb domb csúcsára (**kék négyzet**), elővették a domb környékének alaprajzát (az ábrán), és körbenéztek.

Bob papa kelet felé nézett. Melyik várost látta a csúcscról?

a)	b)	c)	d)
Géújár	Íújár	Déújár	Búvár

Ilona mama északnyugatra tekintett. Melyik város fekszik ebben az irányban?

a)	b)	c)	d)
Háújár	Áújár	Céújár	Éújár

Viola, a lány egyenesen **nyugat felé** nézett. Melyik város található abban az irányban?

a)	b)	c)	d)
Déújár	Íújár	Géújár	Búvár

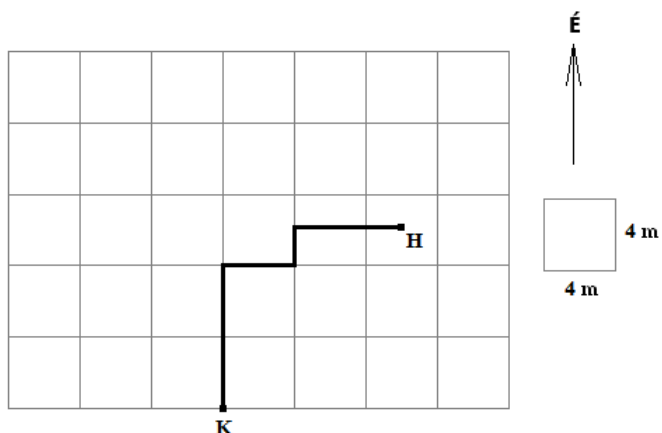
Dasnak, a fiúnak Háújárban élt egy barátja. Elhatározta, hogy meglátogatja őt. Milyen irányban indult el a dombtetőről?

a)	b)	c)	d)
DNY felé	ÉNY felé	ÉK felé	DK felé

A dombról a Csodálatos család **egyenesen Éújárba ment**. Melyik irányban indultak el?

a)	b)	c)	d)
DK felé	DNY felé	D felé	ÉK felé

11. A vakond élelem után kutatva, a zöldségágyásban föld alatti folyosókat vájt, amelyeket az ábrán vastag vonalak jelölnek. Az ábrán látható négyzetek oldalhosszúsága **4 méter**. A K pontból a vakond átmászott a H pontba, ahol rovarlárvákra lelt.

- a) A vakond **K** pontból **H** pontba történő útvonalának minden egyes szakaszánál válaszd ki a helyes irányt és hosszúságot!

Első szakasz: irány: / / /

útvonalhossz: / / /

Második szakasz: irány / / /

útvonalhossz: / / /

Harmadik szakasz: irány / / /

útvonalhossz: / / /

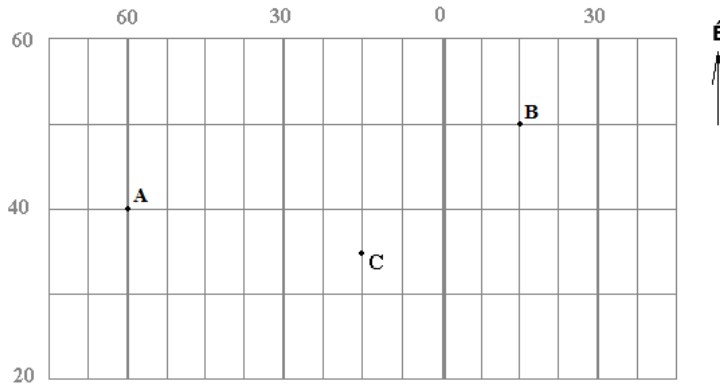
Negyedik szakasz: irány / / /

útvonalhossz: / / /

- b) Melyik égtáj irányába kellett volna ásnia a vakondnak, ha a K pontból egyenesen a H pontba akart volna jutni?

a)	b)	c)	d)	e)
ÉK	DNY	ÉNY	É	K

12. Az ábra a földrajzi háló egy részét szemlélteti. A számok a szélességi és a délkörök sorszámát jelölik. Határozd meg helyesen az **A**, **B** és a **C** pontok földrajzi szélességét és hosszúságát!

A pont:

földrajzi szélesség:

földrajzi hosszúság:

B pont:

földrajzi szélesség:

földrajzi hosszúság:

C pont:

földrajzi szélesség:

földrajzi hosszúság:

13. **A FELADAT MEGOLDÁSÁNÁL HASZNÁLD A VILÁGATLASZT!**

A Világatlaszban keresd meg **Tajvan szigetét** a Csendes-Óceánban Ázsia partvidékén!

a) A térkép segítségével állapítsd meg, hogy a következő objektumok közül melyik található Tajvantól északra, délre, keletre, ill. nyugatra!

A pár kialakítása után a kapcsolatot kék színűre vált, és válasz csak ezután kerül beszámításra.

1.	északra	Fülöp-szigetek
2.	délre	Hawaii szigetek
3.	nyugatra	Sanghaj városa
4.	keletre	Kanton városa

b) Tajvanon jelenleg

14. **A FELADAT MEGOLDÁSÁNÁL HASZNÁLD A VILÁGATLASZT!**

A Világatlaszban nyisd ki **Dél-Afrika térképét!** A térképen keresd meg **Madagaszkár** szigetét az Indiai-óceánban! Ezután a térkép segítségével rendezd át a betűk sorrendjét, és alkoss a szigethez kapcsolódó fogalmakat! Egyúttal határozd meg, milyen földrajzi egységről van szó az egyes esetekben!

Y B OB

fok / folyó / város / csúcs

IA R T L A O

csúcs / folyó / város / fok

M GO N A Y K

csúcs / város / fok / folyó

R B A E M

város / folyó / fok / csúcs